

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Directorivm Inqvisitorvm F. Nicolai Eymerici Ordinis Prædicatorum

Nicolaus <Eymericus>

Venetiis, 1607

Sancti Petri Martyris historia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13589

coenatis, & ceteris eius furfuris hæreticis, de Ma-
nichæis etiam accipiēda sunt: quoniam Cathari anti-
quorum Manichæorum errores penitus sequebatur,
quibus & alios novos adiuugebant: unde Eyme-
ricus re ipsa inspecta, non Catharos, sed Manichæos
appellavit: quia hi per omnia Manichæorū insan-
tiam imbibebant: tum quia scitula vitæ horum hæretico-
rum utraque appellatio, & Manichæorum, & Cat-
harorum, præsertim apud viros doctos in vserat:
EymERICUS vero antiquam appellationem est secu-
tus, cum sub ea illius ætatis hæretici comprahende-
rentur: & plane errores, quos hic commemorat au-
tor, partim vetustiorum sunt Manichæorum, par-
tim recentiorum: qui antiquorum sunt, velut noti-
omittuntur a nobis; qui recentiorum apertius expli-
cabuntur: nam difficilius noscuntur, quæ non sunt pas-
sim monumentis litterarum prodita.

De his autē novis Manichæis seu verius Catha-
ris, eorumque errorib. agit Guido Carmelita in sum-
ma de hæresibus tit. de hæresibus Catharorum, &
Bernardinus Corius in historia Mediolanensi parte
2. anno MCCXXXIII. & MCCLII. & alibi ex
quo intelliges vera esse que de horum exortu in par-
tibus Mediolanensibus scribit hic EymERICUS.

Jan hi Cathari (ut testatur frater Raynerius or-
dinis Prædicatorum in Summa, quæ de eis scripta
quæ manuscripta apud nos extat) in tres partes siue
sectas principales diuisi erant: nam quidam diceban-
tur Albanenses, alij Concorrenses, alij vero Ba-
gnolenses, de quibus dicemus opportunis locis.

a Insurrexit quidam dictus Manes, &c. In co-
dice Bononiensi, Manens, nec male: nam Theodori-
tus in lib. hæreticarum fabularū Manichæos de Ma-
nente dictos ait. Manens autem seu Manes prius
quam errorem suum divulgaret, ut ait B. Augusti-
nus in lib. de hæresibus. c. 46. Vrbicus dicebatur, si-
ue Subricus, ut scribit sanctus Epiphanius hæresi
46. Theodorus Scythianus, Philastrius Turbonē
appellat. Suidas eius vitam, & facta egregie est pro-
secutus. Beatus Augustinus in lib. de hæresibus to-
6. c. 46. Manichæos dixit dictos fuisse a verbo gre-
co, quod significat insaniam fundere. qd Manichæi
fugientes Manichæos per duplex, n. quasi manā &
diuinitatem fundentes se ipsos iactabant, ut, verbi
lenocinio rudiores ad se homines pertraherēt. Hi in
tres partes fuerunt olim distributi, alij auctoris no-
men mordicus retinuerunt: alij Macarij, tertij Ca-
tharistæ siue purificatores, dicti sunt ab Augustino
loco citato: ex quibus etiam apparet non incepte Ey-
mericum hic Catharos vocasse Manichæos, cum &
Cathari seu Catharistæ de ea familia essent: quan-
do autem fuerint condemnati, dicam in fine huius
quæstionis.

Horum autem nouorum Manichæorum siue Ca-
tharorum auctorem fuisse quendam dictum
Manentem, qui tempore Innocentij
III. insurrexerit, ut hic
scribit EymERICUS. mi-
hi nondum con-
stitit.

A SANCTI PETRI MAR-
tyris historia.

b PRO quarum extirpatione fra-
ter Petrus de Verona ordinis præ-
dicatorum, &c.]

Breuitè hic mihi pauca quædam dicen-
da erunt in gratiam Inquisitorum de B. Pe-
tro Martyre Inquisitorū principe, & acri
hæreticorum hoste, ut vitam & mores eius

intuitu discamus pro fidei catholicæ defen-
sione humiliter: & fortiter sanguinem pro-
fundere. Hic ergo vir sanctus cū protinus
ab ineunte ætate singularis probitatis &
sanctitatis præbuisse specimen, relictis
mundi huius fallacis insidijs, aduertens
non esse tutum cum scorpionibus, hoc est,
cum hæreticis habitare (nam ex parenti-
bus hæresi de prauitatis traxit originem) sa-
cram ordinis Prædicatorum religionem
professus est, in qua multa probitate & do-
ctrina claruit spacio multorum annorum.

C denique cum anno MCCL. I. sedis Apo-
stolicæ auctoritate esset Inquisitor in par-
tibus Mediolano subiectis, cumque eo-
dem anno Mediolanum pergeret, relicta
ciuitate Como, ad extirpandam hæreti-
cam prauitatem, quidam de ipsorum hæ-
reticorum incredentibus, prece illorum in-
ductus & pretio, in itinere eum inuadens
multis impressis vulneribus crudeliter iu-
gulauit. Memoriam proditum est, pri-
die eius diei quàm esset interfectus, sub-
latis ad cælum oculis, fuis lachrymis ge-
mebundum humiliter a Domino postu-
lasse, ut non sineret eum ex hac luce mi-
grare, nisi sumpto pro Christo passionis
calice: cuius orationem exauditam fuis-
se apertissime sequentis diei effectus de-
monstrauit, quo interfecto perductum
fuit sacrum illius corpus Mediolanum,
sepultumque ad sanctum Eustorgium, vbi
adeo claruit miraculis, ut hæreticos non
minus vicerit, ac strauerit occisus, quam
antea fecerit viuens.

E Cum itaque multis
miraculis clareret, Innocentius III.
cunctis rite celebratis, ac obseruatis sa-
cro sanctæ Ecclesiæ Romanæ ritibus, Pe-
trum Martyrem nodum exacto post mar-
tyrium anno primo, octauo, Calen-
das Aprilis Perusij in catalogum San-
ctorum retulit: extatque hodie huius
apothecosis, seu canonizationis authen-
ticum

tiquum rescriptum in libro priuilegij ordinis, Prædicat. fol. 26. pag. 2. Innocentio autem quarto vita functo, Alexander quartus ad Pontificam se de euectus protinus sui Pontificatus initio 7. anno videlicet Domini MCCCLIII. Petrum etiam Martyrem egregio commendauit encomio, & canonizationem ab Innocentio celebratam confirmauit rescripto incipiente: Magna magnalia de Beato Petro Martyre. quod habetur in lib. priuilegij ordinis. Prædicato. fol. 33.

Huius sancti vitam scripsit Thomas Lentinus Patriarcha Hierosolymitanus, qui eodem tempore floruit eam refert Laurentius Surius tomo 2. de probatis sanctorum historiis, die 29. Aprilis.

Illud memoria dignum est, quod scribit Bernardus Corius in historia Mediolanensi parte 2. anno MCCXX. nempe fratrem Petrum Veronensem auctoritate Apostolica Inquisitorem, statuisse & ordinasse, ut inter cetera statuta reipublice Mediolanensis, multa quoque ponerentur & obseruaretur contra hæreticam prauitatem, que breuitatis causa nunc omitto: refert autem ea prædicato loco Bernardus Corius idem vero in eadem historia Mediolanensi parte 2. anno Domini MCCCLII. minutissime persequitur factionem credentium hæreticorum, qui ad occidendum Petrum Martyrem conuenerunt, ubi luculenter totum hunc tractatum ponit ob oculos, cum nominibus coniuratorum, patientia Martyris, & miraculis, & ceteris, que interitum eius antecesserunt, & subsequuta sunt.

Postremo sciendum est, Romæ die 29. Aprilis huius Beati Petri Martyris festum duplex, & de eo capella solemnem in Ecclesia sanctæ Mariæ supra Mineruam, a Reuerendissimis dominis Cardinalibus Inquisitoribus Generalibus, alijs sanctæ Inquisitionis officialibus, singulis annis celebrari, ex instituto pape V. anno Domini MDLXIX. Sixtus vero V. Pont. Max. anno incarnationis Dominicæ 1586. Idibus Aprilis, eiusdem diem natalem sub eodem duplici officio ab omnibus ecclesiasticis celebrari & recitari iussit constitutione quadam incipientem Sanctorum Christi militum.

Primus error est: quod duos deos, &c. Hi Cathari etiam siue recentiores Manichei eadem errorem mordicus defendebant, ut intelligas vere scripsisse Tertullianum in libro de præscriptio. hæreticorum, c. 1. nullam fuisse tam turpem hæresim, quam labentibus seculis alij non excitauit, secuti que fuerint.

Quod vero recentiores Manichei, seu Cathari de duobus deis seu principijs impie fabulantur, non est vno modo inter eos receptum, nam Belazmansa Veronensis, qui fuit princeps horum hæreticorum in Italia circa annos Domini MCCXXV. & Ioannes de Lugio Bergomensis, qui eisdem fere temporibus vixerunt, valde inter se dissidebant, ut latissime docuit frater Raimerus de ordine Prædicatorum, in summa quam anno Domini MCCL. scripsit de Catharis & Leonistis, seu Pauperibus de Lugduno, quem vidi-

Belazmansa
& Ioannes de
Lugio Catha-
rorum duces
in Italia.

mus in vetusto illo codice manuscripto bibliothecæ Vaticanæ, & manuscriptam nunc habemus, in qua singillatim omnia horum dogmata persequitur, quæ nos hic breuitatis causa omittimus, salibi forsitan commodius tradituri.

Tertius error est: quod omnes gradus, & ordines, & ordinationes Ecclesiæ sanctæ, & statuta decipiunt & deprauant. Ita Barcinonensis, Bononiensis, & Sabellianus. Unde velle videntur, quod omnia sacramenta, ceremonie, & leges Ecclesiæ, si fideles & catholicos decipiunt, deprauant, & corrumpunt: qui sensus satis aperte colligitur ex sequentibus erroribus, quibus Cathari, seu Manichei reiectis Ecclesiæ sacramentis, alia ipsorum loco substituebant, ut mox dicemus ex summa fratris Raynerij de erroribus Catharorum. In Directorio tamén Cardinalis de Gamba legitur, despiciunt & deprauant, qui etiam sensus optime potest eorum sententia conuenire: nam Cathari & Ecclesiastica sacramenta & ritus despiciunt, hoc est, aspernantur: item etiam & deprauant, quoniam loco verorum falsa sacramenta, & ceremonias substitunt.

Et confingunt tamquam simiæ, quadam alia loco ipsorum, quæ quasi similia videantur. Tres errores, quos nunc persequitur Eymericus, videlicet, 5. 6. & 7. ad sacramenta Catharorum spectant, quæ mihi breuiter sunt declaranda, ut & hic & alia iuris loca de sacramentis, & consolatione Catharorum loquentia intelligantur, & præsertim cap. filij. de hæret. lib. 6. & c. 19. Concilij Narbonensis.

Sciendum ergo est, hos recentiores Manicheos, seu Catharos (ut in prædicta summa docet frater Raynerius) reiectis veris Ecclesiæ sacramentis, quatuor sibi sacramenta inania, illicita, & sacrilega constituisse, videlicet: manus impositionem, panis benedictionem, penitentiam, & ordinem.

Manus impositio vocatur ab eis consolamentum, & spiritualis baptisimus, seu baptisimus Spiritus sancti: sine qua secundum eos, nec mortale dimittitur, nec Spiritus sanctus alieni datur: sed per eam solummodo ab eis factam, utrumque conferri mentuntur.

Hæc autem manus impositio hoc ritu absoluitur apud eos, eorum præpositus (de quo mox dicemus) cum aliquis ex ipsis incidit in peccatum, aut ad sectam eorum conuertitur, per manus impositionem consolamentum daturus librum Euangeliorum, vel totius noui testamenti tenet ante peccatum suum: si vero qui consolamentum est recepturus, ubi coram Catharis confessus est in genere dicens se esse peccatorem, & humiliter accedere ad petendam veniam, tunc præpositus absolutione peracta ponit prædictum librum supra caput illius, & ceteri Cathari qui adsunt, manum dextram, & incipiunt suo ordine dicere Dominicam orationem. hoc ritu consolamentum & peccatorum remissionem dicunt se conferre, quam non habent miseri Cathari: de qua extat insignis locus in Concilio Narbonensi, cap. 19. in hæc verba: Si consolationes eorum, ubi eum quem consolantur, in hæreticum recipientes per impositionem manuum se saluare produntialiter